

Beslut om införande av automatiserat beslutsfattande: Beviljande av ålderspension

Avgörande

LPA inför automatiserat beslutsfattande i ärenden om beviljande av ålderspension.

Motiveringar

Inledning

Syftet med ålderspensionen är att säkerställa kontinuiteten i inkomsten när en lantbruksföretagare eller stipendiat ansöker om ålderspension efter att ha uppnått pensionsåldern.

LPA tillämpar automatiserat beslutsfattande för att avgöra ärenden som gäller beviljande av ålderspension där beslutet på grundval av ansökan entydigt kan härledas från lagstiftningen och obestridda fakta i ärendet.

Bestämmelser om ålderspension, villkoren för att börja ta ut pension, beräkningen av pensionsbeloppet, arbetsinkomster och intjänad pension som beaktas i pensionen finns i lagen om pension för lantbruksföretagare (LFÖPL, 1280/2006) och i annan arbetspensionslagstiftning. Prövning från fall till fall genomförs inte i syfte att verifiera ovan nämnda omständigheter, med undantag för beviljande av ålderspension retroaktivt för en period som är längre än tre månader före den månad då ansökan om pension lämnas in. Om pensionen ansöks om retroaktivt, avgör LPA inte ärendet i ett automatiserat beslutsförfarande.

LPA har dessutom bedömt att vissa beslut om ålderspension kräver att en fysisk person medverkar i avgörandeförfarandet. Det handlar om situationer som kräver ytterligare utredning innan beslutet kan fattas, till exempel på grund av ofullständiga uppgifter i registret eller i samband med förmåner som minskar pensionen eller vissa internationella situationer.

När en person ansöker om ålderspension utgående från en pension som tjänats in vid sidan av en annan pension, behandlar LPA inte ansökan i automatiserat avgörandeförfarande.

Av skälen som anges nedan anser LPA att avgörandeförfarandet, som är föremål för beslutet om införande, till alla delar uppfyller kraven som gäller införande av automatiserat beslutsfattande.

Materiell lagstiftning om förfarandet

Rätt till ålderspension

I 31 § i LFÖPL ingår bestämmelser om lantbruksföretagarnas rätt till ålderspension. Lantbruksföretagare har rätt att gå i ålderspension från och med ingången av kalendermånaden efter att han eller hon har nått den lägsta åldern för ålderspension. En lantbruksföretagare har rätt till ålderspension oberoende av om han eller hon fortsätter som lantbruksföretagare så som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare. Den lägsta pensionsåldern för lantbruksföretagare bestäms enligt födelseåret i enlighet med 31 § i LFÖPL.

Ålderspensionens belopp

I 32 § i LFÖPL ingår bestämmelser om ålderspensionens belopp. Om ålderspensionen börjar från ingången av den kalendermånad som följer på den dag då lantbruksföretagaren uppnår den lägsta pensionsåldern, är ålderspensionens belopp den pension som lantbruksföretagaren har tjänat in fram till den dag då pensionen börjar.

Om lantbruksföretagarens ålderspension börjar senare än vid ingången av den kalendermånad som följer efter att han eller hon har nått den lägsta åldern för ålderspension, höjs den fram till utgången av den månad som föregår den första intjänade pensionen med 0,4 procent för varje månad för vilken pensionen skjuts upp till efter den kalendermånad som följer efter den lägsta åldern för pension (uppskovsförhöjning). En lantbruksföretagare har inte rätt till uppskovsförhöjning efter att den första ålderspensionen enligt lagen om pension för arbetstagare har börjat.

Lantbruksföretagare har inte rätt till uppskovsförhöjning för samma period som han eller hon har fått arbetslöshetsförmån eller invalidpension.

Ålderspensionen börjar

I 33 § 1 mom. i LFÖPL finns bestämmelser om inledandet av ålderspension. Ålderspensionen börjar vid ingången av kalendermånaden efter den månad då lantbruksföretagaren uppnår den ålder som berättigar till ålderspension och då han eller hon har ansökt om pension. Ålderspension kan också beviljas retroaktivt för högst tre månader före den månad då pensionen ansöks om eller för längre tid om det finns giltiga skäl. För att pension ska beviljas retroaktivt måste lantbruksföretagarens försäkring enligt LFÖPL ha upphört innan pensionen börjar.

Enligt 33 § 3 mom. i LFÖPL börjar ålderspensionen, om lantbruksföretagaren har fått partiell förtida ålderspension, från ingången av kalendermånaden efter den månad då lantbruksföretagaren har uppfyllt villkoren för beviljande av ålderspension enligt LFÖPL och har upphört med sin huvudsakliga försäkrade verksamhet enligt arbetspensionslagstiftningen.

Förutsättningar för automatiserat beslutsfattande i förvaltningslagen

Förutsättningar för automatiserat avgörande i ett ärende

Det automatiserade avgörandeförfarandet som är föremål för det här beslutet om införande uppfyller kraven som ställs på automatiserat beslutsfattande i kap. 8 b i förvaltningslagen.

Det automatiska avgörandeförfarandet baserar sig på behandlingsregler som LPA tagit fram tidigare. Behandlingsreglerna är utformade för att säkerställa att det automatiserade avgörandeförfarandet leder till ett resultat i enlighet med LFÖPL och annan tillämplig lag i varje automatiserat avgjort ärende. I automatiserat avgörandeförfarande avgörs endast ärenden som inte förutsätter prövning från fall till fall. I behandlingsreglerna anges i vilka situationer handläggningen och avgörandet av ett ärende överförs till en fysisk person. Ärendet överförs till en fysisk person i enlighet med behandlingsreglerna när en korrekt handläggning av ärendet kräver det.

En berörd part har rätt att kostnadsfritt söka rättelse genom att överklaga ett beslut som tagits i ett automatiserat förfarande. Då prövas rättelseyrkandet av en fysisk

person vid LPA. Förfarandet uppfyller därmed kraven i 53 f § i förvaltningslagen enligt vilken beslutet ska kunna överklagas kostnadsfritt.

I enlighet med 53 g § i förvaltningslagen anges i ett förvaltningsbeslut som LPA avgjort automatiserat att beslutet har fattats i ett automatiserat förfarande. I beslutet anges också adressen till LPA:s webbplats där detta beslut om införande finns att läsa.

Förutsättningar i lagen om informationshantering för införande och användning av automatiserade beslutsförfaranden

Dokumentering av uppgiftsfördelning och behandlingsregler

Enligt 28 a § 1 mom. i lagen om informationshantering ska uppgiftsfördelningen bland personer som ansvarar för att förpliktelseerna som det stadgas om i kap. 6 a i lagen om informationshantering uppfylls dokumenteras. LPA har dokumenterat uppgiftsfördelningen i ett särskilt dokument.

LPA har utformat en dokumentation om behandlingsregler i enlighet med 28 a § 2 mom. i lagen om informationshantering. Av dokumentationen framgår hur det automatiserade avgörandeförfarandet, som är föremål för det här beslutet om införande, fungerar. Lagligheten i innehållet i dokumentationen av behandlingsreglerna i enlighet med 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen har kontrollerats i enlighet med 28 a § 3 mom. i informationshanteringslagen och dokumentationen har godkänts. LPA bevarar den godkända dokumentation av behandlingsregler i minst fem år från ingången av det kalenderår som följer på det år då det automatiserade beslutsförfarandet togs ur bruk.

LPA har i enlighet med 28 a § 4 mom. i lagen om informationshantering säkerställt att det i minst fem år från det att ett ärende har avgjorts utifrån den utarbetade dokumentation av behandlingsregler och datasystemen som tillämpats för avgöranden kan påvisas vilka behandlingsregler som tillämpats vid det automatiserade avgörandet av ärendet och i vilka faser av behandlingen av ärendet en fysisk person deltagit.

Kvalitetssäkring, kvalitetskontroll och hantering av felsituationer samt användningen av uppgifter

LPA har i enlighet med 28 b § i lagen om informationshantering säkerställt att avgörandeförfarandet motsvarar de behandlingsregler som LPA utformat genom att testa förfarandet övergripande. LPA har dessutom säkerställt ett gott språkbruk i automatiserat upprättade handlingar. De vidtagna kvalitetssäkringsåtgärderna har dokumenterats i ett särskilt dokument om kvalitetssäkring och kvalitetskontrollåtgärder. En person som ansvarar för kvalitetssäkringen av det automatiserade avgörandeförfarandet har utsetts.

I enlighet med 28 c § i informationshanteringslagen har LPA dokumenterat riskkartläggningen av avgörandeförfarandet, kvalitetssäkringsåtgärderna och kvalitetskontrollplanen, kvalitetssäkringsplanen och genomförda kvalitetskontrollåtgärder i ett särskilt dokument. Dokumentet beskriver också hur eventuella fel korrigeras och dokumenteras. Det har utsetts en person med ansvar för kvalitetskontrollen och hanteringen av fel i det automatiserade avgörandeförfarandet.

LPA har i sina behandlingsregler och i sin riskbedömning i enlighet med 28 f § i informationshanteringslagen bedömt aktualiteten och riktigheten i de uppgifter som används i det automatiserade avgörandeförfarandet. LPA har vidtagit de tekniska åtgärder som anses nödvändiga för att förbättra kvaliteten på uppgifterna som används i ärendehantering.

Informering

LPA informerar i enlighet med 28 e § i informationshanteringslagen om det automatiserade avgörandeförfarandet, grunderna för det automatiserade avgörandeförfarandet och andra frågor av betydelse för kundens rättigheter på sin webbplats på adressen lpa.fi/automatisktavgorande. På samma webbplats publiceras också det gällande beslutet om införande. Du får också beslutet om införande och information om det automatiserade avgörandeförfarandet genom att ringa LPA:s kundtjänst. Kontaktuppgifterna till LPA:s kundtjänst finns på ovan stående webbplats.

Dataskyddslagstiftning

Enligt artikel 22 i dataskyddsförordningen krävs nationell lagstiftning om automatiserade enskilda beslut. Beslut som fattas i avgörandeförfarandet som avses i det här beslutet om införande baserar sig på nationell lagstiftning och uppfyller sålunda villkoren i artikel 22 i dataskyddsförordningen. Bestämmelser om automatiserat beslutsfattande ingår i förvaltningslagen och informationshanteringslagen. Den registrerade kan också ansöka om rättelse av beslut som getts honom eller henne så som förutsätts i dataskyddsförordningen.

LPA har i det automatiserade avgörandeförfarandet beaktat bestämmelserna om information till den registrerade. I beslut som fattats i LPA:s automatiserade avgörandeförfarande meddelas att ärendet har avgjorts i ett automatiserat förfarande. Parterna får nödvändig information om tillämpningen av automatiserat avgörandeförfarande på LPA:s webbplats. På webbplatsen finns en sida om automatiserat avgörandeförfarande där det redogörs för hur automatiserat avgörandeförfarande används hos LPA. Dessutom ingår information om användningen av automatiserat avgörandeförfarande i dataskyddsbeskrivningen och i beskrivningen av handlingars offentlighet som finns på LPA:s webbplats.

Därutöver har LPA tagit fram och godkänt en konsekvensanalys i enlighet med dataskyddsförordningen. I den har också införandet och användningen av det automatiserade avgörandeförfarandet bedömts.

Förteckning över handlingar som ligger till grund för beslutet om införande

Beslutet om införande baserar sig på följande handlingar:

- handlingen om uppgiftsfördelning som avses i 28 a § 1 mom. i informationshanteringslagen
- dokumentationen om behandlingsregler som avses i 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen

- dokumentationen om kvalitetssäkring så som avses i 28 b § 3 mom. i informationshanteringslagen och dokumentationen om kvalitetskontroll så som avses i 28 c § 2 mom. i informationshanteringslagen.

Bevaring

Om det automatiserade avgörandeförfarandet tas ur bruk bevarar LPA det här beslutet även efter detta i minst fem år. Tidsfristen inleds från början av det kalenderår som följer på tidpunkten då förfarandet tas ur bruk. Förvaringstiden baserar sig på 28 d § 3 mom. i informationshanteringslagen.

Ändringssökande

Det är inte möjligt att söka ändring i det här beslutet om införande (6 § 2 i lagen om rättegång i förvaltningsärenden 808/2019).

Kontaktinformation

Mer information om beslutet om införande finns på webbplatsen lpa.fi/automatiskavgorande. Du kan också kontakta LPA:s kundtjänst i frågor som gäller beslutet om avgörande tfn 29 435 2650.

Datum då förfarandet införs och tidpunkt för beslutet

Förfarandet tas i bruk den 22 september 2025.

Tidpunkten då beslutet fattas är den 15 september 2025.

Information om beslutsfattarna

Beslutet om införande av det automatiserade avgörandeförfarandet fattades av direktören för LPA:s ersättningstjänster och it Mika Paananen.